

Sygn. akt III AUa 759/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz (spr.)
Sędziowie:	SA Małgorzata Pasek SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2016 r. w Lublinie

sprawy D. T.

z udziałem zainteresowanych: M. T. i K. T. – współników (...) spółki cywilnej w L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 25 kwietnia 2016 r. sygn. akt VIII U 600/15

oddala apelację.

Małgorzata Pasek Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska

III AUa 759/16

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 17 marca 2015 roku ustalił dla D. T. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę od dnia 23 kwietnia 2012 roku u płatnika składek (...) s.c. M. T., K. T. podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za miesiąc:

- październik 2014 roku w wysokości 2 700,00 złotych, w tym na ubezpieczenie zdrowotne w wysokości 2 329,83 złotych;

- listopad 2014 roku w wysokości 2 340,00 złotych, w tym na ubezpieczenie zdrowotne 2 019,19 złotych. W uzasadnieniu organ rentowy argumentował, że pracodawca ustalił ubezpieczonej zbyt wysoką kwotę wynagrodzenia, która miała jedynie uzasadnić otrzymanie wyższych świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Lublinie wniosła D. T., domagając się jej zmiany poprzez ustalenie podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne przy przyjęciu wynagrodzenia w kwocie 7 000,00 złotych.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2016 roku zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne dla D. T. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika (...) S.C. M. T., K. T. stanowi wynagrodzenie w wysokości wynikające z umowy o pracę, w kwocie 7000 złotych brutto od dnia (...)

Sąd Okręgowy ustalił, że K. T. oraz M. T. są braćmi. Od 2009 roku prowadzą wspólnie w ramach spółki cywilnej (...). Obaj pracują w niej jako lekarze. Wnioskodawczyni D. T. jest żoną K. T., ma wykształcenie wyższe medyczne, a z zawodu jest lekarzem(...). W dniu 23 kwietnia 2012 roku zawarła ze spółką(...) umowę o pracę na czas nieokreślony. Została zatrudniona na stanowisku lekarza (...)w wymiarze 1/4 etatu z wynagrodzeniem na poziomie 400,00 złotych brutto wraz z premią uznaniową. Aneksem z dnia 1 listopada 2012 roku umowa została zmieniona poprzez ustalenie wymiaru pracy na 3/4 etatu oraz wynagrodzenia w kwocie 1 200,00 złotych wraz z premią uznaniową. Kolejny aneks do umowy strony zawarły w dniu(...). Z tym samym dniem D. T. została zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem zasadniczym w kwocie 7 000,00 złotych. Jednocześnie rodzaj umówionej pracy został określony jako „lekarz(...), manager”.

Wraz ze zmianą umowy w październiku 2014 roku, zmienił się także zakres obowiązków wnioskodawczyni. Do tej pory polegał on na udzielaniu świadczeń zdrowotnych nie objętych umową z Narodowym Funduszem Zdrowia (tzn. prywatnie) oraz na prowadzeniu dokumentacji. Po podpisaniu aneksu z dniem(...)obowiązki na stanowisku lekarza zostały określone na:

- udzielanie świadczeń zdrowotnych w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia,
- udzielanie świadczeń zdrowotnych nie objętych umową z Narodowym Funduszem Zdrowia,
- prowadzenie dokumentacji medycznej,
- kontynuacja leczenia pacjentów(...),
- opieka i leczenie nowych pacjentów(...)

Zakres obowiązków uległ tym samym zwiększeniu. Jednocześnie w trakcie zatrudnienia wnioskodawczyni odbyła liczne kursy i szkolenia, które miały na celu podniesienie jej kwalifikacji z zakresu (...), w tym (...). Jednocześnie w trakcie zatrudnienia wnioskodawczyni pracowała jako(...)w innym gabinecie na 1/2 etatu. W związku z rezygnacją z pracy (...)wnioskodawczyni przejęła jej obowiązki, co wiązało się ze zwiększeniem wymiaru czasu pracy oraz wynagrodzenia oraz również wykonywaniem czynności menadżera gabinetu(...). Wcześniej zajmowali się nimi wspólnicy, jednak w konsekwencji rozwoju firmy i braku czasu postanowili przekazać te obowiązki jednej osobie. Przed zawarciem aneksu przyuczali oni wnioskodawczynię do czynności menadżera. Zakres czynności na tym stanowisku został określony na:

- składanie i odbieranie zamówień towarów i materiałów(...),
- kontrola i nadzór pracowników oraz funkcjonowania gabinetu (...) (sprawdzanie pod względem merytorycznym listy płac),

- prowadzenie comiesięcznych sprawozdań i dokumentacji świadczeń zdrowotnych wykonywanych w ramach umowy z NFZ,
- czynności związane z marketingiem i promocją gabinetu(...),
- kontrola i nadzór pracowników oraz funkcjonowania(...).

Wnioskodawczyni w praktyce uczyła się jak zarządzać gabinetem. Wykształcenie medyczne było potrzebne, aby skutecznie wywiązywać się z powyższych obowiązków. Prowadzenie sprawozdań wymaganych przez Narodowy Fundusz Zdrowia polegało na opisaniu procedury medycznej prowadzonej w gabinecie. Wykonywało się je na podstawie kart, na których wpisana jest procedura medyczna z kodem. Wcześniej każdy lekarz musiał robić to samodzielnie. Ponadto w 2013 roku w gabinecie powstała pracownia(...). D. T. była odpowiedzialna za organizację pracy, tj. ustalanie w niej dyżurów i rozdzielanie prac. W ramach pracowni rozdelała zadania 3 zatrudnionym tam specjalistom.

Oprócz tego wnioskodawczyni zajmowała się rozpatrywaniem wniosków urlopowych, sporządzaniem grafików i organizacją pracy pozostałych pracowników oraz działalnością marketingową firmy. Kilka razy w tygodniu wykonywała też zamówienia.

W trakcie zawarcia aneksu D. T. była w 2 miesiącu ciąży. Od dnia 27 listopada 2014 roku przebywała na zwolnieniu lekarskim z zaleceniem, że powinna leżeć. W gabinecie było tylko jedno stanowisko menadżera. Po przejściu wnioskodawczyni na zwolnienie jej obowiązki w tym zakresie przejęli wspólnicy. Sprawozdaniami do NFZ zajmowała się osoba zatrudniona w rejestracji. Nawiązano też współpracę z innym (...).

Po zakończeniu urlopu rodzicielskiego wnioskodawczyni wróciła do pracy w wymiarze 1/10 etatu z wynagrodzeniem około 500 złotych miesięcznie. Zajmuje się przyjmowaniem pacjentów(...). Oprócz tego zleca rejestratorce wpisywanie procedur, kontroluje wpisy, sprawdza stan magazynowy oraz realizuje zamówienia. Zamierza powrócić na pracy w pełnym wymiarze. W (...) roku D. T. urodziła pierwsze dziecko. Wówczas pracowała w gabinecie do 7 miesiąca ciąży.

W 2014 roku w gabinecie zatrudnionych było 10 osób na podstawie umowy o pracę oraz 1 zleceniobiorca, w tym 4 lekarzy (...). Najwyższe wynagrodzenie, poza wnioskodawczynią, przysługiwało M. K., która do września pracowała w wymiarze 1/2 etatu, a od października na pełnym etacie. Wynagrodzenie za październik wyniosło 3 970,02 złotych brutto, za listopad – 6 126,00 złotych brutto, natomiast za grudzień 5 567,47 złotych. Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu przed organem rentowym oraz przed Sądem, a także na podstawie zeznań wnioskodawczyni i wspólników spółki cywilnej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w rozpatrywanej sprawie nie kwestionował tego, że wnioskodawczyni świadczyła pracę przed przejściem na zwolnienie lekarskie. Organ rentowy uznał jedynie, że otrzymywane przez nią wynagrodzenie jest zbyt wygórowane, co miało doprowadzić do uzyskania wyższych świadczeń ubezpieczeniowych.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121; ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Jednocześnie na podstawie art. 11 ust. 1 cytowanej ustawy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu, a na podstawie art. 12 ust. 1 – ubezpieczeniu wypadkowemu.

Artykuł 13 pkt 1 ustawy systemowej stanowi, że powyższym ubezpieczeniom pracownicy podlegają w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Ponadto zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 581; ze zm.) osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są pracownikami, obowiązkowo podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Kolejną kwestią podlegającą rozpatrzeniu jest ustalenie przez pracodawcę wyższego wynagrodzenia na krótko przed przejściem pracownika na zwolnienie. Sąd nie dopatrywał się, aby ustalenie dla wnioskodawczyni wynagrodzenia w wysokości 7000 złotych – biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności – było w jakikolwiek sposób zbyt wygórowane, rażące. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił, w oparciu o umowę obowiązującą przed aneksem, iż D. T. należy się wynagrodzenie w kwocie 2 700 złotych brutto miesięcznie. Taka wysokość miałaby być uzasadniona mając na względzie dotychczasowy zakres jej obowiązków. Organ rentowy powiązał podwyższenie wynagrodzenia jedynie z przejściem funkcji menadżera gabinetu(...). Jak wynika ze zgromadzonego materiału, a zwłaszcza zeznań współników spółki – to nie stanowisko menadżera było głównym powodem do zwiększenia wynagrodzenia. Było nim mianowicie wykonywanie obowiązków jedynego lekarza (...) w gabinecie, z czym wiązało się przejście dotychczasowych pacjentów (po poprzednim lekarzu) oraz opieka nad nowymi pacjentami(...).

Wnioskodawczyni sukcesywnie podnosiła swoje kwalifikacje z zakresu (...). Jak zgodnie twierdzą strony, posiadanie zatrudnionego w gabinecie (...) jest bowiem bardzo korzystne i dochodowe. Poprzedni lekarz był zatrudniony na podstawie umowy zlecenia i pracował jedynie dwa razy w miesiącu. Mimo tego otrzymywane przez niego wynagrodzenie oscylowało w granicach 3000 złotych brutto miesięcznie. D. T. przejęła dotychczasowych pacjentów, a ponadto leczyła również swoich, pracując w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie było zatem podstawy do stwierdzenia, iż otrzymana przez nią podwyżka jest zbyt wysoka.

Sąd nie podziela również stanowiska organu rentowego w kwestii podważania kompetencji wnioskodawczyni do wykonywania funkcji menadżera. Z zeznań jasno wynika, że czynności menadżerskie zostały jej powierzone w sposób niejako naturalny. Wspólnicy przyuczali ją do wykonywania pracy na tym stanowisku. Z czasem, w efekcie rozwoju firmy oraz konieczności poświęcenia czasu przez współników na specjalizację, D. T. – żona jednego ze współników, a bratowa drugiego – przejęła odpowiedzialność za organizację pracy w gabinecie. Biorąc pod uwagę doświadczenie życiowe oraz zasady logicznego rozumowania takie wyjście wydaje się oczywiste i rozsądne.

Podsumowując, wynagrodzenie ustalone dla D. T. w kwocie 7000 złotych brutto w ocenie Sądu nie jest wygórowane, szczególnie jeśli wziąć pod uwagę, że pełniła obowiązki lekarza (...), lekarza (...) oraz menadżera gabinetu (...).

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucał naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art.6 ust.1 pkt 1 w związku z art.13 pkt 1 oraz art.18 ust.1 i 10 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art.66 ust.1 pkt 1 lit.a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych poprzez uznanie, że brak jest podstaw do ustalenia zainteresowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne od(...)w kwocie 2700 zł.

Wnosił o zmianę wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Apelacja nie kwestionując ustaleń Sądu Okręgowego zarzuca naruszenie prawa materialnego. Stosownie do treści art. 387 § 21 kpc jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego ani nie zmienił ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń, uzasadnienie wyroku może zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa

Sąd Apelacyjny nie stwierdza naruszenia przepisów prawa materialnego. Zgodnie z art. 6 ust. 1 obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, osoby fizyczne, które są pracownikami, przy czym w myśl art. 13 obowiązek ubezpieczenia istnieje w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Organ rentowy w zaskarżonej decyzji nie podważał tytułu ubezpieczenia pracowniczego i podlegania przez wnioskodawczynię

ubezpieczeniu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, a więc stosowanie przepisów odnoszących się do powstania obowiązku ubezpieczenia nie było sporne.

Natomiast przepis art. 18 ust.1 odnosi się do ustalania podstawy wymiaru składek, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników stanowi przychód ze stosunku pracy, a przepis art.18 ust.10 określa zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku.

W sytuacji gdy organ rentowy nie kwestionował ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego przyjęcie podstawy wymiaru składek na poziomie wynikającym z aneksu do umowy o pracę było prawidłowe i wynikało wprost z cytowanych przepisów.

Podobnie bezzasadny jest zarzut naruszenia przepisu art. 66 ust.1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych, który wymienia osoby podlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu uregulowanemu tą ustawą. Okoliczność, że wnioskodawczyni podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu nie była objęta sporem, a poza tym Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest organem rozstrzygającym spory z zakresu obowiązku podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu, jego kognicja odnosi się do ustalania i poboru składki z tytułu tego ubezpieczenia.

Z tych względów i na mocy art.385 KPC Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.